

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра маркетингу, менеджменту та підприємництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон Пантелеймонов

” червня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ ПРОЄКТАМИ ТА
ПРОГРАМАМИ»**

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітньо-професійна

програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

вид дисципліни обов`язкова

факультет Економічний

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна «24» червня 2021 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: І.В. Гонтарева – професор кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна, д.е.н., професор.

Програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна

Протокол від «22» червня 2021 року №16

Завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна

_____
(підпис)

Вікторія СВТУШЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Гарант освітньо-професійної програми

_____

Ірина ГОНТАРЕВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

Протокол від «23» червня 2021 року № 9

Голова науково-методичної комісії економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

_____
(підпис)

Вікторія СВТУШЕНКО
(прізвище та ініціали)

Фахову експертизу здійснювала Головний економіст ДП «Завод «Електроважмаш» Крохмаль С.С.

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління підприємницькими проектами та програмами» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другий (магістерський) рівень спеціальності (напряму) 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціалізації «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни є вивчення студентами методології управління проектами та програмами, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного впровадження проектних рішень у практичну підприємницьку діяльність.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

здійснення аналізу сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій управління проектами та програмами з урахуванням їх застосування у вітчизняній підприємницькій діяльності;

визначення місця проекту в підприємницькій діяльності та виявлення найбільш розповсюджених підходів до формування структури життєвого циклу проекту;

визначення методів та інструментів проектування;

обґрунтування необхідності управління якістю, часом та ресурсним забезпечення проекту, визначення форм організації проектної діяльності.

1.3. Кількість кредитів

5 кредитів ЄКТС

1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	2 год.
Самостійна робота, у тому числі	
102 год.	136 год.

1.6. Заплановані результати навчання

1. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

2. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

3. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

Компетентності ОП

Компетентності ОП	Складові компетентностей
СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.	Визначати зміст процесу управління підприємницькими проектами та програмами, аналізувати та обґрунтовувати світові тенденції його розвитку
	Здійснювати структурування цілей та завдань проекту в часі та просторі
	Організовувати пошук інформації для виконання проекту та програми з використанням різних методів
СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.	Проводити попереднє оцінювання доцільності та забезпечувати прийняття управлінських рішень щодо впливу на ризики проектів і програм
	Визначати джерела фінансування підприємницьких проектів і програм, планувати та оптимізувати тривалість їх життєвого циклу
СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.	Обґрунтовувати та обирати організаційну структуру управління проектами та програмами, формувати та мотивувати проектну команду
	Планувати, контролювати та оцінювати результати проекту з використанням програмного забезпечення
	Контролювати процес забезпечення якості проектних робіт в підприємницькій торговельній та/або біржовій діяльності

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Предметна сфера управління проектами та програмами в підприємницькій діяльності

Тема 1. Загальна характеристика управління проектами та програмами

1.1. Визначення категорії «проект» та «програма». Необхідність внесення змін на підприємстві. Сутність проекту як процесу внесення змін в соціально-економічну систему. Визначення поняття "проект". Множинність аспектів вживання категорії "проект". Склад характеристик проекту. Роль проекту в розвитку підприємства. Ознаки проекту та їх характеристика. Класифікація проектів.

1.2. *Сутність категорії "Управління проектами та програмами"*. Зміст процесу управління проектами та програмами з методологічної, технічної, соціальної, економічної, організаційної, функціональної, інформаційної точок зору. Визначення категорії "Управління проектами".

1.3. *Цілі та завдання управління підприємницькими проектами та програмами*. Фактори формування управління проектами як нового напрямку у менеджменті. Функції міжнародної асоціації управління проектами. Базові та інтегровальні завдання управління підприємницькими проектами та програмами. Порівняння традиційного та проектного менеджменту. Світові тенденції розвитку управління підприємницькими проектами та програмами. Модель С. Кові.

Тема 2. Структуризація проекту

2.1. *Структуризація цілей та завдань проекту*. Завдання структуризації проекту. Структура методу ПАТТЕРН. Аналіз дерева цілей. Нормативне та дослідницьке прогнозування в методі ПАТТЕРН. Ранжування та попарне зіставлення у процесі структуризації проекту.

2.2. *Структуризація проекту у часі*. Співвідношення життєвих циклів діяльності підприємства, продукції та проекту. Життєвий цикл інвестиційного проекту. Життєвий цикл інноваційного проекту. Характеристика фаз життєвого циклу проекту відносно функції "витрати – час": концепція, планування, виконання й закінчення. Склад робіт, які належать до кожної фази.

2.3. *Структуризація проекту у просторі*. Структура проекту у просторі. Взаємодія учасників проекту. Різні варіанти наявності системи розвитку на підприємстві. Залежність складу учасників проекту від його складності, масштабу, фаз життєвого циклу. Ініціатор, замовник, інвестор проекту. Матриця взаємодії учасників проекту.

Тема 3. Методи проектування в підприємстві

3.1. *Класифікація методів проектування*. Характеристика груп методів управління проектами та їх склад. Рух інформаційних потоків у проекті. Класифікація джерел інформації. План пошуку інформації для виконання проекту.

3.2. *Формалізовані методи подання систем*. Аналітичні, статистичні, теоретико-множинні, лінгвістичні, графічні методи. Коротка характеристика функціонально-вартісного аналізу. Основні завдання, форми та етапи проведення. Діаграма співвідношення витрат та значимість функцій. Мережеве планування.

3.3. *Евристичні методи пошуку проектних рішень*. Мозковий штурм (мозкова атака). Синектика та види аналогій. Метод контрольних запитань. Метод морфологічного аналізу. Когнітивні карти. Сутність, мета, послідовність дій та використання кожного з методів.

3.4. *Методи поступової формалізації завдань в підприємстві*. Сутність, мета, послідовність дій у процесі експертного оцінювання. Види

експертиз. Компетентність експертів. Показники погодженості поглядів експертів. Імітаційне моделювання. Етапи імітаційного моделювання.

Розділ 2. Управління якістю, часом та ресурсним забезпеченням проєктів та програм в підприємстві

Тема 4. Планування людських і матеріальних ресурсів підприємницького проєкту з урахуванням ризиків

4.1. Концепція проєкту в процесі вирішення проблем. Три типи поведінки під час вирішення проблем. Види ефективності та їх взаємозв'язок. Бар'єри на етапі визначення ідей проєкту. Перелік критеріїв аналізу проєктних рішень запропонований Інститутом промислових досліджень США. Зміст фінансових, виробничих, ринкових, науково-технічних, зовнішніх та екологічних критеріїв оцінювання варіантів проєкту.

4.2. Оцінка системної ефективності проєктів та програм. Показники системної ефективності: зовнішня та внутрішня ефективність, час. Збалансована система показників (ЗСП). Фінансовий, клієнтський, внутрішній аспекти, навчання та зріст як складові ЗСП. Процес розробки ЗСП.

4.3. Основні поняття й визначення зон ризику. Сутність ризиків та їх види. Різниця понять "ризик" та "невизначеність". Зони ризиків залежно від втрат. Економічна межа ризику на підприємстві.

4.4. Структура процесу управління ризиком. Основні етапи структури процесу управління ризиками. Методи ідентифікації ризиків. Методи оцінки ризиків. Вибір методів впливу на ризики. Контроль та оцінка методів впливу на ризики.

Тема 5. Планування витрат та часу підприємницьких проєктів і програм

5.1. Структура та характеристика джерел фінансування. Склад інвестицій. Умови фінансового забезпечення проєкту. Джерела фінансування проєктів. Послідовність інвестиційного процесу. Структура капіталу. Зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на ціну капіталу. Вимоги до норми прибутку для різних груп інвестицій. Форми фінансування.

5.2. Планування проєктних витрат. Кошторис витрат на здійснення проєкту. Об'єктні і локальні кошториси. Методи визначення кошторисної вартості. Сутність бюджетування. Послідовність формування бюджету у проєкті. Вимоги до бізнес-плану. Умови розробки бізнес-плану. Функції бізнес-плану. Структура бізнес-плану.

5.3. Послідовність мережевого планування в управлінні підприємницькими проєктами та програмами. Основні параметри мережевого планування. Графіки Ганта. Циклограми. Календарне планування. Сутність мережевого планування. Метод *PERT*.

5.4. Календарне планування з використанням різних методів розрахунку параметрів мережевих графіків. Аналітичний та табличний

методи розрахунку параметрів: послідовність та показники. Метод розрахунку безпосередньо на графіку: чотирисекторний, з використанням квадрата й овалу, з використанням масштабного мережевого графіка. Послідовність корегування мережевого графіка. Оптимізація мережевих графіків за критеріями "час", "час – людські ресурси", "час – витрати".

Тема 6. Організація проєктної діяльності в підприємстві

6.1. Управління контрактною роботою. Пошук та вибір контрагентів. Переваги торгів та їх класифікація. Послідовність проведення торгів. Критерії вибору підрядника. Види контрактів залежно від робіт, що виконуються. Умови вибору різних видів контрактів.

6.2. Основні форми організаційної структури проєктів. Завдання організації ефективного управління проєктом підприємстві. Вимоги щодо можливої організаційної структури проєкту залежно від системи взаємовідносин учасників проєкту. Переваги та недоліки використання функціональної, матричної та проєктної структур в управлінні проєктами. Управління проєктною командою. Мотивація в управлінні проєктами в підприємстві. Організація проєктного офісу.

Тема 7. Автоматизація управління проєктами та програмами

7.1. Управління знаннями у проєктах. Ключові поняття системи знань. Форми знань в інформаційних системах. Елементи структури знань. Класифікація знань. Реляційна, об'єктна та асоціативна моделі знань.

7.2. Проєктний інструментарій. Вимоги до системи знань в управлінні проєктами. Анкета тестування проєктного інструментарію. Програмні продукти: *Project Expert, COMFAR-EXPERT, Microsoft Project*. Порівняльна характеристика програмного забезпечення для управління проєктами.

7.3. Microsoft Project в управлінні проєктами. Характеристика програми *Microsoft Project*. Інтерфейс *Microsoft Project*. Вихідні дані до програми. Послідовність дій автоматизації управління проєктами у процесі використання інструмента *Microsoft Project*.

Тема 8. Контроль та якість підприємницького проєкту

8.1. Сутність контролю і його види. Мета та завдання контролю. Моніторинг. Попередній контроль. Поточний контроль. Заключний контроль.

8.2. Методи контролю в процесі здійснення проєкту. Методи контролю за фактично виконаним обсягом робіт. Методи контролю вартості проєкту. Контроль календарних планів і ресурсів. Метод освоєного обсягу.

8.3. Ключові процеси управління якістю проєкту. Параметри оцінки якості виконання проєкту. Оперативне управління якістю. Елементи стандарту *ISO 9001 (ENZ 9001)*. Процеси управління якістю проєктів та програм. Функціонально-вартісний аналіз. Функціонально-фізичний аналіз. Процес забезпечення якості. Процес контролю якості.

8.4. *Методи контролю якості.* Елементарні методи контролю якості. Статистичні методи контролю якості згідно К. Ісікави. Обмеження у застосуванні статистичних методів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Предметна сфера управління проєктами та програмами в підприємницькій діяльності												
Тема 1. Загальна характеристика управління проєктами та програмами	17	4	1			12	18	1				17
Тема 2. Структуризація проєкту	17	4	1			12	19	2				17
Тема 3. Методи проєктування в підприємстві	18	4	2			12	20	2	1			17
<i>Разом за розділом 1</i>	<i>52</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>36</i>	<i>57</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>51</i>
Розділ 2. Управління якістю, часом та ресурсним забезпеченням проєктів та програм в підприємстві												
Тема 4. Планування людських і матеріальних ресурсів підприємницького проєкту з урахуванням ризиків	19	4	2			13	19	2				17
Тема 5. Планування витрат та часу підприємницьких проєктів і програм	19	4	2			13	20	2	1			17
Тема 6. Організація проєктної діяльності в підприємстві	18	4	1			13	18	1				17
Тема 7. Автоматизація управління проєктами та програмами	23	4		6		13	18	1				17
Тема 8. Контроль та якість підприємницького проєкту	19	4	1			14	18	1				17
<i>Разом за розділом 2</i>	<i>98</i>	<i>20</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>66</i>	<i>93</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>85</i>
<i>Усього годин</i>	<i>150</i>	<i>32</i>	<i>10</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>102</i>	<i>150</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>136</i>

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№	Назва семінарського завдання	Години	Форма контролю	Бали
1	2	3	4	5
1.	Практичне завдання 1. «Основні напрями проєктів та програм, їх характеристика»	1	Презентація, звіт	5
2.	Практичне завдання 2. Побудова дерева цілей з використанням методу ПАТТЕРН	1	Захист практичного завдання, звіт	6
3.	Практичне завдання 3. Життєвий цикл проєкту	1	Ситуаційна гра	4
4.	Завдання 4. Побудова матриці розподілу функцій між учасниками проєкту будівництва нового цеху у виробничому підприємстві		Захист практичного завдання, звіт	10
5.	Завдання 5. Побудова матриці розподілу функцій між учасниками підприємницького StartUpпроєкту	1	Захист практичного завдання, звіт	
6.	Контрольна робота за розділом 1 «Предметна сфера управління проєктами та програмами в підприємницькій діяльності		Контрольна робота	5
	Всього за розділом 1. Предметна сфера управління проєктами та програмами в підприємницькій діяльності	4		30
1.	Практичне завдання 6. Обґрунтування доцільності проєкту	2	Захист практичного завдання, звіт	5
2.	Практичне завдання 7. Оцінка ризиків кількісними методами та розробка заходів щодо їх зниження	2	Захист практичного завдання, звіт	5
3.	Практичне завдання 8. Практичне завдання з мережевого планування та розробки заходів щодо оптимізації мережевих графіків	1	Захист практичного завдання, звіт	5
4.	Практичне завдання 9. Функціонально-вартісний аналіз	1	Захист практичного завдання, звіт	5
5.	Завдання «Розробка статуту підприємницького проєкту (програми)» з використанням MicrosoftProject	6	Захист завдання, звіт	10
	Всього за розділом 2. Управління якістю, часом та ресурсним забезпеченням проєктів та програм в підприємстві	12		30
	ВСЬОГО ЗА СЕМЕСТР	16		60

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість
---	--------------------------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	2	3
	Розділ 1. Предметна сфера управління проєктами та програмами в підприємницькій діяльності	36
1.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Загальна характеристика управ-ління проєктами та програмами», підготовка до практичного заняття.	12
2.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Структуризація проєкту», підготовка до практичного заняття. Виконання практичних завдань «за темою»	12
3.	Вивчення лекційного матеріалу. Вирішення практичного завдання "Побудова матриці розподілу функцій між учасниками проєкту". Підготовка до поточного контролю	12
	Розділ 2. Управління якістю, часом та ресурсним забезпеченням проєктів та програм в підприємстві	66
4.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Планування людських і матеріальних ресурсів підприємницького проєкту з урахуванням ризиків», підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання «Обґрунтування доцільності проєкту» та «Оцінка ризиків кількісними методами та розробка заходів щодо їх зниження»	13
5.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Планування витрат та часу підприємницьких проєктів і програм», підготовка до практичного заняття. Практичне завдання з мережевого планування та розробки заходів щодо оптимізації мережевих графіків	13
6.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Організація проєктної діяльності в підприємстві», підготовка до практичного заняття «Функціонально-вартісний аналіз»	13
7.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Автоматизація управління проєктами та програмами», підготовка до практичного заняття	13
8.	Вивчення лекційного матеріалу за темою «Контроль та якість підприємницького проєкту», підготовка до виконання лабораторного завдання «Розробка статуту підприємницького проєкту (програми)» з використанням MicrosoftProject	14
	ВСЬОГО	102

6. Лабораторне індивідуальне завдання

Підготовка індивідуального завдання (далі – ІЗ) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх під час вирішення конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою ІЗ.

Індивідуальне завдання виконується самостійно за консультування з викладачем протягом вивчення дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

ІЗ передбачає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної

методології і наукових розробок; наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Практична значущість ІЗ полягає в обґрунтуванні реальності його результатів для потреб практики.

Реальною вважається робота, яка виконана відповідно до наявних проблем підприємства, на основі його реальних даних, і результати якої повністю або частково можуть бути впроваджені в практику діяльності підприємства або аналогічних об'єктів.

Комплексний системний підхід до розкриття теми роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається з різних точок зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його реалізації на підприємстві, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення і т. ін. – у тісному взаємозв'язку та єдиній логіці викладу.

Застосування сучасної методології полягає у тому, що у процесі розробки проекту підприємства і обґрунтуванні різних варіантів досягнення цілей, студент повинен використовувати відомості про новітні досягнення в техніці і технологіях дослідження, застосовувати різноманітні методи та інструменти розробки проекту (Microsoft Project), підходи до оптимізації параметрів проекту.

У процесі виконання ІЗ разом із теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і уміння творчо мислити, навчитися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання.

Тема ІЗ: обирається згідно з переліком тем, ґрунтуючись на матеріалах підприємств – баз практики. У випадках, коли декілька студентів проходили практику на одному підприємстві, тема ІЗ може змінюватися або уточнюватися на розсуд викладача.

Мета роботи: обґрунтування необхідності та можливості впровадження проекту на підприємстві (або складових його діяльності), побудова мережевого графіка підприємства та оптимізація його параметрів за факторами (час, трудові ресурси, кошти).

Індивідуальне завдання складається з:

- титульної сторінки "Індивідуальне завдання на тему (назва проекту)";
- опису проекту (коротка характеристика проекту, причин його виникнення та визначення дати початку проекту);
- переліку робіт, які входять до складу проекту;
- визначення тривалості та послідовності виконання роботи;
- бюджету витрат (трудових, матеріальних та інших ресурсів) щодо проекту;
- переліку призначення ресурсів роботам проекту;
- роздрукованого мережевого графіка з використанням засобів Microsoft Project;
- статуту проекту ("Задачі верхнього рівня"), розробленого за допомогою інструменту Microsoft Project;

висновків щодо оптимізації параметрів проєкту (час, трудові та фінансові ресурси);

списку літератури;

додатків до індивідуального завдання (за необхідності).

Стиль викладення – науковий.

Обсяг ІЗ має становити у друкованому варіанті 15 – 20 сторінок.

Титульний аркуш ІЗ повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема індивідуального завдання; прізвище, ініціали студента, курс, номер академічної групи; дата подання завдання викладачеві на перевірку (день, місяць рік).

Вступ. У "Вступі" студентом розкривається сутність і стан наукового завдання та його значущість, мета ІЗ.

Основна частина. Складається з 3-х розділів.

Перший розділ повинен містити характеристику підприємства – бази дослідження. Визначення "вузьких місць" підприємства та потенційних шляхів до їх усунення. Причини вибору проєкту (напрямку індивідуального завдання). Умови до строків, фінансові межі та інші обмеження, які є на підприємстві.

Другий розділ є аналітичною частиною ІЗ, у якій студент повинен, по-перше, визначити дату початку проєкту та розробити перелік робіт, які входять до складу проєкту, базуючись на:

- 1) специфіці проєкту та його цілях;
- 2) фазах та етапах життєвого циклу проєкту;
- 3) вимогах до кінцевих результатів;
- 4) обмеженнях підприємства.

По-друге, визначити тривалість і послідовність виконання робіт із урахуванням їх паралельності та організаційної структури підприємства.

По-третє, скласти бюджет витрат (трудових, матеріальних та інших ресурсів) щодо проєкту, виходячи зі штату підприємства, посадових окладів, вартості виконання робіт підрядних підприємств та ціни відповідних матеріально-технічних ресурсів.

По-четверте, визначити використання ресурсів у процесі виконання відповідних робіт.

Третій розділ повинен містити статут проєкту та його основні параметри: тривалість, витрати на проєкт, необхідний склад команди проєкту.

Базуючись на результатах, проведених у другому розділі розробок і ґрунтуючись на теоретичних засадах процесу розробки проєкту, студент повинен з використанням програмного забезпечення Microsoft Project побудувати мережевий графік проєкту, визначити критичний шлях, резерви часу, вартість проєкту та склад працівників, який потрібен для виконання проєкту, відповідно до їх посад, заробітної плати чи контрактів.

За наявності необхідної інформації в третьому розділі доцільно здійснити оцінку ефективності проєкту та розробити різні варіанти здійснення проєкту.

Висновки. У висновках викладають перелік пропозицій і рекомендацій щодо оптимізації показників проєкту та практичні результати одержані в ІЗ. Далі формулюють висновки щодо практичного використання здобутих результатів.

Список літератури. Джерела треба розміщувати у списку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням праць.

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копією документів, звітів, або розрахункові таблиці, узагальнюючі схеми чи діаграми. За наявності кількох додатків оформлюється окрема сторінка "ДОДАТКИ", номер якої є останнім, що відноситься до обсягу ІЗ.

Теми лабораторного індивідуального завдання

1. Розробка статуту проєкту реструктуризації підприємства.
2. Розробка статуту проєкту модернізації устаткування на підприємстві (або складових його діяльності).
3. Розробка статуту проєкту розширення обсягів виробництва на підприємстві.
4. Розробка статуту проєкту покращення якості продукції підприємства.
5. Розробка статуту проєкту оптимізації використання складських приміщень підприємства.
6. Розробка статуту проєкту розширення ринків збуту продукції підприємства.
7. Розробка статуту проєкту зниження витрат підприємства (або складових його діяльності).
8. Розробка статуту проєкту оновлення товарного асортименту підприємства.
9. Розробка статуту проєкту оптимізації матеріального постачання на підприємстві.
10. Розробка статуту проєкту технічного оновлення підприємства (або складових його діяльності).
11. Розробка статуту проєкту диверсифікації підприємства.
12. Розробка статуту проєкту економічної безпеки підприємства.
13. Розробка статуту проєкту підвищення конкурентоспроможності підприємства.
14. Розробка статуту проєкту підвищення прибутковості підприємства.
15. Розробка статуту інвестиційного проєкту підприємства.
16. Розробка статуту інноваційного проєкту підприємства.
17. Розробка статуту проєкту розробки мотиваційного механізму підприємства (або складових його діяльності).
18. Розробка статуту проєкту виходу на зовнішні ринки підприємства.
19. Розробка статуту проєкту оптимізації цінової політики на підприємстві.

20. Розробка статуту проєкту оптимізації системи управління запасами на підприємстві.

21. Розробка статуту проєкту антикризового управління на підприємстві.

22. Розробка статуту проєкту вдосконалення системи управління якістю на підприємстві.

6. Методи навчання

лекції проблемного характеру;
робота в малих групах;
семінари-дискусії;
мозкові атаки;
кейс-метод;
презентації
банки візуального супроводу лекцій
презентації

7. Методи контролю

Засоби діагностики успішності навчання: тестові завдання, письмові контрольні роботи, експрес-опитування, презентації матеріалів на семінарських заняттях, індивідуальні розрахункові завдання, лабораторне індивідуальне завдання.

8. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Лабораторне індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1. Предметна сфера управління проєктами та програмами в підприємницькій діяльності			Розділ 2. Управління якістю, часом та ресурсним забезпеченням проєктів та програм в підприємстві								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5	20	5	10	5			5	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Гонтарева І. В. Управління проектами : навч. посіб. / І. В. Гонтарева. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 348 с.
2. Гонтарева І. В. Управління проектами : підручник / І. В. Гонтарева. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 444 с.

Допоміжна література

1. Бондаренко А. Г. Управление проектами: учеб. пособ. / А. Г. Бондаренко, Л. Н. Бондаренко, В. Д. Рогожин. – Х. : ХГЭУ, 2003. – 212 с.
2. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонтарева. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 480 с.
3. Локир К. Управление проектами: Ступени высшего мастерства / К. Локир, Дж. Гордон ; пер. с англ. – Мн. : Гревцов Паблицер, 2008. – 352 с.
4. Пономаренко В. С. Структуризация показателей системной эффективности развития предприятий / В. С. Пономаренко, І. В. Гонтарева // Економіка розвитку. – 2011. – № 2 (58). – С. 71–75.
5. Проектний менеджмент: просто про складне : навч. посіб. / В. А. Верба, Л. П. Батенко, О. М. Гребешкова та ін. ; за заг. ред. В. А. Верби. – К. : КНЕУ, 2009. – 299 с.
6. Руководство к своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВОК). – 5-е изд. – РА : РМІ, 2013. – 586 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Відділення Американського Інституту Управління Проектами РМІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pmi.ru>.
2. Глобал Форум щодо Управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pmforum.org>.
3. Державний комітет статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
4. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.projectmanagement.com/books>.
5. Офіційний сайт Австралійського інституту управління проектами (AIRM) проектами. – Режим доступу : <http://www.airm.com.au>.
6. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). – Режим доступу : <http://www.ipma.ch>.
7. Офіційний сайт Північно-Американського інституту управління проектами РМІ (США). – Режим доступу : <http://www.pmi.org>.
8. Публікації та статті з управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lanit-consulting.ru/press/articles>.

9. Розділ, присвячений Microsoft Project [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://products.office.com/uk-UA/home?WT.mc_id=oan_winnav_office.

10. Рубрика "Управління проектами" на сайті Інституту бізнесу в будівництві та управління проектом ГУУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://stroy.nm.ru/project>.

11. Сайт консалтингової фірми з управління проектами. – Режим доступу : <http://www.spiderproject.ru/index.php?p=2|6>.

12. Спеціалізований сайт присвячений управлінню проектами. – Режим доступу : <http://www.ganttthead.com>.

13. Украинское право [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ukrpravo.com.ua>.

14. Японський Форум щодо Управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ena.or.jp/jpmf>.